

Bryssel 7.8.2014
COM(2014) 511 final

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

asetuksen (EU) N:o 305/2011 67 artiklan 1 kohdan mukaisesti

Sisällysluettelo

TÄSSÄ KERTOMUKSESSA KÄYTETYT LYHENTEET	2
TIIVISTELMÄ	3
1. Johdanto	6
2. Taustaa	6
3. REACH-asetus ja sen vaikutukset rakennustuotteisiin	8
4. Rakennustuoteasetukseen perustuva kehitys ja menettelyt	11
<i>4.1 Yhdenmukaistamismekanismi</i>	11
<i>4.2 Jäsenvaltioiden uusien sääntelytarpeiden mukauttaminen</i>	12
<i>4.3 Perusvaatimuksista 3 ja 7 yhdenmukaistettuihin teknisiin eritelmiin</i>	12
5. Rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevien tietojen erityistarpeesta tehdyn tutkimuksen tulokset ja keskustelu	16
<i>5.1 Tutkimuspuitteet</i>	16
<i>5.2 Tutkimustulokset</i>	17
6. Päätelmät	21

TÄSSÄ KERTOMUKSESSA KÄYTETYT LYHENTEET

Seuraavia lyhenteitä käytetään yleisesti tässä kertomuksessa, ja ne on sisällytetty siihen viittaamisen helpottamiseksi:

CEN	Euroopan standardointikomitea (European Committee for Standardisation)
CENELEC	Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (European Committee for Electrotechnical Standardisation)
CPR	Rakennustuoteasetus (EU) N:o 305/2011
DoP	Suoritusasoilmoitus (Declaration of Performance)
EAD	Eurooppalainen arviointiasiakirja (European Assessment Document)
EN	Eurooppalainen standardi (European standard)
EOTA	Eurooppalainen teknisen hyväksynnän yhteiselin (European Organisation for Technical Approvals)
ETA	Eurooppalainen tekninen arviointi (European Technical Assessment)
REACH	Asetus (EY) N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista
SVHC	Erityistä huolta aiheuttava aine (Substance of Very High Concern)

TIIVISTELMÄ

Tämä kertomus esitetään asetuksen (EU) N:o 305/2011¹, jäljempänä 'rakennustuoteasetus', 67 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Rakennustuoteasetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan valmistaja laatii suoritustasoilmoituksen saattaessaan markkinoille rakennustuotteen, joka kuuluu yhdenmukaistetun standardin piiriin tai josta on annettu eurooppalainen tekninen arviointi. Kustakin markkinoille saataville asetetusta tuotteesta on toimitettava suoritustasoilmoitus. Rakennustuoteasetuksen 6 artiklan 5 kohdassa säädetään myös, että asetuksen (EY) N:o 1907/2006, jäljempänä 'REACH-asetus', 31 artiklassa tai 33 artiklassa tarkoitettujen tietojen on annettava yhdessä suoritustasoilmoituksen kanssa.

Komission raportointivelvollisuus on määritelty rakennustuoteasetuksen 67 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa seuraavasti:

"Komissio arvioi viimeistään 25 päivänä huhtikuuta 2014 rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskeviin tietoihin liittyvät erityistarpeet, jotta 6 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu tiedottamisvelvoite voidaan mahdollisesti laajentaa koskemaan muita aineita, ja antaa asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Arvioinnissaan komissio ottaa huomioon muun muassa tarpeen varmistaa rakennustuotteita käyttävien työntekijöiden ja rakennuskohteen käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkea taso myös osien tai materiaalien kierrätystä ja/tai uusiokäyttöä koskevien vaatimusten suhteen."

Tämän tiedottamisvelvoitteen noudattamiseksi komissio on teettänyt riippumattoman **tutkimuksen rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevien tietojen erityistarpeesta**. Tutkimuksen yleisenä tavoitteena on selkeyttää ja selvittää rakennustuotteiden sisältämiä aineita koskeviin tietoihin liittyvää erityistarvetta.

Tutkimuksessa yksilöitiin 30 järjestelmää, joissa käsitellään rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita, ja tarkasteltiin niitä keskitetysti. Tutkimustulosten mukaan missään alakohtaisessa järjestelmässä ei sekä keskitytä yksinomaan rakennustuotteiden sisältämiin vaarallisiin aineisiin että käsitellä pelkästään rakennustuotteita. Saatavilla olevassa kansallisessa lainsäädännössä sovelletaan asiaan hyvin vaihtelevaa lähestymistapaa. Tutkimuksessa määritettiin kuitenkin joitakin säädöksiä, joissa keskitytään tuotteiden sisältämiin aineisiin tiettyjen aineiden rajoitusten (kieltojen) yhteydessä. Tutkimuksen mukaan sidosryhmillä on erilaisia näkemyksiä rakennustuotteiden sisältämiä aineita koskevien merkintöjen roolista. Merkitsemistä kannattavat osapuolet katsovat, että siitä on hyötyä erityisesti aineita koskevien kieltojen valvonnassa ja uusiokäytön sekä kierrättämisen helpottamisessa, vaikka valtaosa järjestelmistä perustuukin vapaaehtoisuuteen.

Komissio on arvioinut tutkimustulokset yhdessä rakennustuoteasetuksen ja REACH-asetuksen säännösten kanssa. Selvitettyään rakennustuotteiden sisältämien vaarallisten aineiden arviointia koskevan yhdenmukaistamistyön edistymistä komissio on myös tehnyt seuraavat päätelmät.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

Nykyiset rakennustuotteita koskevat yhdenmukaistetut tekniset eritelvät kattavat kaikki tuotteiden suoritusastoa koskevat näkökohdat, jotka liittyvät aineista annettuihin voimassa oleviin kansallisiin ja EU:n säädöksiin.

Eurooppalaisten arviointimenetelmien kehittämiseksi aloitetut standardointitoimet kattavat muun muassa kaikki aineiden sisältöä koskevat kansalliset ja EU:n säännökset. Standardointielinten odotetaan ottavan pian käyttöön nämä arviointimenetelmät yhdenmukaistetuissa eurooppalaisissa standardeissa, ja eurooppalaisen teknisen hyväksynnän yhteiselimen (European Organisation for Technical Approvals, EOTA) toimitelimit aikovat myös käyttää niitä eurooppalaisissa arviointiasiakirjoissa. Tätä menettelyä käytetään aina, kun hyväksytään uusia kansallisia tai EU:n säädöksiä.

Valmistajalla on näin ollen mahdollisuus ilmoittaa suoritusastoilmoituksessa tuotteen vaaditun suoritusastan osalta tarvittaessa myös aineiden sisältö. Näin varmistetaan, että kyseiset tiedot ovat kaikkien tuotteen jatkokäyttäjien saatavilla.

REACH-asetuksen mukaan tuotteisiin, jotka ovat REACH-asetuksen mukaisesti itsessään aineita tai seoksia ja kuuluvat sellaisien aineiden alaryhmään², joilla on REACH-asetuksen 31 artiklan määritelmän mukaisesti todennäköisiä haitallisia vaikutuksia ihmisten terveyteen tai ympäristöön, on liitettävä käyttöturvallisuustiedote toimitusketjun kaikille toimijoille, lukuun ottamatta suurta yleisöä palvelevia toimittajia sekä itse kuluttajia. Velvoitetta ei kuitenkaan sovelleta tuotteisiin, jotka ovat esineitä. Tällaisten tuotteiden osalta REACH-asetuksen 33 artiklassa edellytetään, että vastaanottajille (ja pyynnöstä myös kuluttajille) annetaan esineen turvallisen käytön mahdollistamiseksi tiedot, joihin sisältyy vähintään erityistä huolta aiheuttavan aineen nimi², jos esine sisältää ainetta yli 0,1 painoprosentin pitoisuutena.

Rakennustuoteasetuksen 6 artiklan 5 kohdan mukaan nämä tiedot on annettava yhdessä suoritusastoilmoituksen kanssa. Kyseiset tiedot (vaarallisia aineita koskevat käyttöturvallisuustiedotteet tai rakennustuotteen sisältämiä vaarallisia aineita koskevat tiedot) seuraavat siten rakennustuotteen mukana toimitusketjun kaikissa vaiheissa loppukäyttäjälle saakka (urakoitsijat, työntekijät ja kuluttajat). Tämä vaatimus ulottuu REACH-asetuksen tietojen jakamisvelvoitetta pidemmälle.

REACH-asetukseen liittyvissä tiedoissa, jotka valmistajan on toimitettava eteenpäin, otetaan kuitenkin huomioon käyttäjien, työntekijöiden ja kuluttajien suojele. REACH-asetuksen soveltamisalan laajentaminen tulevaisuudessa uusiin aineisiin vaikuttaa automaattisesti myös rakennustuotevalmistajien veloitteeseen jakaa asiaan liittyvää tietoa ja pysytellä siten mukana tieteen kehityksessä.

Kun otetaan huomioon, että annettavat tiedot rajoittuvat REACH-asetuksen 31 ja 33 artiklassa

---

² Ks. lisätietoa 3 luvussa. REACH-asetuksen 31 artiklassa asetettuja käyttöturvallisuustiedotteen antamisveloitteita sovelletaan aineisiin, jotka on luokiteltu vaarallisiksi, hitaasti hajoaviksi, biokertyviksi ja myrkyllisiksi (PBT) tai erittäin hitaasti hajoaviksi ja erittäin voimakkaasti biokertyviksi (vPvB) ja jotka on tunnistettu erityistä huolta aiheuttaviksi aineiksi REACH-asetuksen 59 artiklan 1 kohdan mukaisesti. Vastavia säännöksiä sovelletaan seoksiin, joita koskevat tiedot ovat toimittajan saatavilla pyynnöstä. REACH-asetuksen 33 artiklassa edellytetään, että esineiden, jotka sisältävät mitä tahansa erityistä huolta aiheuttavaa ainetta yli 0,1 painoprosentin pitoisuutena, toimituksen yhteydessä (sekä kuluttajan pyytäessä) on annettava esineen turvallisen käytön mahdollistamiseksi riittävät tiedot, joihin sisältyy vähintään aineen nimi.

vaadittuihin tietoihin ja että missään kansallisessa tai EU:n säädöksessä ei täsmällisesti edellytetä suoritusasielmoituksen mukaisia lisätietoja, rakennustuoteasetuksen velvoitteissa ei tällä hetkellä vaadita antamaan tietoja käyttäjille rakennustuotteiden sisältämien vaarallisten aineiden sisällöstä, sillä käyttöturvallisuustiedote on toimitettava suoritusasielmoituksen yhteydessä vain silloin, kun REACH-asetuksessa sitä edellytetään. Rakennustuoteasetuksen voidaan kuitenkin katsoa käsittelevän kattavasti tiettyjä kiireellisiä terveys- ja ympäristönäkökohtia.

Lisäksi kun suoritusasielmoitus esitetään rakennustuoteasetuksen 6 artiklan 5 kohdan mukaisesti yhdessä REACH-asetuksessa vaadittujen tietojen kanssa, voidaan sen avulla ja esimerkiksi tietoiien käyttäjä- ja kuluttajavalintojen kautta saavuttaa tavoitteita, jotka koskevat ihmisten terveyden ja ympäristön korkeatasoista suojelua tai muun muassa kierrättämisen ja uusiokäytön kautta toteutuvaa resurssien kestäväää käyttöä.

Tutkimuksessa määritettiin tiettyjä vapaaehtoisia sertifiointi- ja merkintäjärjestelmiä, joissa pyritään näihin tavoitteisiin rakennustuotteiden sisältämiä aineita koskevien tietojen kautta. Järjestelmiä ei kuitenkaan yleisesti ottaen ole suunniteltu rakennustuotteita varten, niiden maantieteellinen kattavuus on suppea ja ne eivät suurelta osin kuulu suoritusasielmoituksen piiriin. Tutkimuksessa ei pyritty kehittämään omaa järjestelmää tai arvioimaan, mitä kustannuksia ja etuja aiheutuisi siitä, jos nykyisiä velvoitteita laajennettaisiin soveltamalla jotakin tällaista järjestelmää.

Tutkimukseen vastanneet rakennustuotteiden valmistajat, etenkin pk-yritykset, pitivät nykyisen tiedotusvelvollisuuden laajentamista merkittävänä ja perusteettomana rasitteena.

Näin ollen Euroopan komissio katsoo, että rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevien tietojen erityistarve on rakennustuotteiden sisämarkkinoiden vakiinnuttamiseksi asetuksen (EU) N:o 305/2011 täytäntöönpanon puitteissa otettu riittäväällä tavalla huomioon rakennustuoteasetuksen nykyisissä säännöksissä, erityisesti sen 4 artiklassa luettuna yhdessä 6 artiklan 5 kohdan kanssa. Edelleen olisi kuitenkin selvitettävä, onko tarvetta tarjota lisävaihtoehtoja loppukuluttajille tiedottamiseen rakennustuotteiden sisältämiä aineista, jotta varmistetaan rakennustuotteita käyttävien työntekijöiden ja rakennuskohteen käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkea taso myös osien tai materiaalien kierrätystä ja/tai uusiokäyttöä koskevien vaatimusten suhteen. Tätä tarvetta olisi tarvittaessa käsiteltävä EU:n lainsäädännön soveltuvien välineiden avulla.

On korostettava, että edellä esitetyt asetuksen (EU) N:o 305/2011 täytäntöönpanoa koskevat päätelmät eivät rajoita komission mahdollisuutta tehdä tarvittaessa lainsäädäntöaloitteita ottaen huomioon EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen säännökset, lukuun ottamatta 114 artiklaa.

KOMISSION KERTOMUS EUROOPAN PARLAMENTILLE JA NEUVOSTOLLE

asetuksen (EU) N:o 305/2011 67 artiklan 1 kohdan mukaisesti

1. Johdanto

Tämä kertomus toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EU) N:o 305/2011³, jäljempänä 'rakennustuoteasetus', 67 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

Rakennustuoteasetuksen 6 artiklassa määritellään valmistajan velvoite antaa tietoa rakennustuotteen suoritusasosta suoritusasoilmoituksessa. Asetuksen 6 artiklan 5 kohdan mukaan valmistajan on annettava REACH-asetuksen 31 artiklassa tai 33 artiklassa tarkoitetut tiedot yhdessä suoritusasoilmoituksen kanssa.

Rakennustuoteasetuksen antamista edeltäneissä neuvotteluissa tietyt jäsenvaltiot harkitsivat rakennustuoteasetuksen 6 artiklan 5 kohdan säännösten soveltamisalan laajentamista vaarallisten aineiden sisältöä koskeviin erityistietoihin sekä uusiin aineisiin. Molemmissa tapauksissa laajempi soveltamisala menisi näin ollen REACH-asetuksessa säädettyjä velvoitteita pidemmälle.

Rakennustuoteasetuksen antamista koskevassa lainsäädäntömenettelyssä komissiota pyydettiin vielä arvioimaan rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita⁴ koskevien tietojen erityistarvetta ja asetuksen (EU) N:o 305/2011 6 artiklan 5 kohdassa säädetyn tiedotusvelvollisuuden laajentamista muihin aineisiin. Tiedotusvelvollisuus sisältyy rakennustuoteasetuksen 67 artiklan 1 kohtaan.

2. Taustaa

Jäsenvaltioiden säännöksissä edellytetään, että rakennuskohteet suunnitellaan ja toteutetaan siten, ettei ihmisille, kotieläimille tai omaisuudelle aiheuteta vaaraa eikä ympäristöä vahingoiteta. Laajassa merkityksessä rakennuskohteilla tarkoitetaan sekä rakennuksia että maa- ja vesirakennuskohteita (esimerkiksi tiet, sillat, padot ja viemäriverkko).

Jäsenvaltioiden säännökset voivat vaikuttaa rakennustuotteille asetettuihin vaatimuksiin. Kyseiset vaatimukset tulevat usein esiin kansallisissa tuotestandardeissa, kansallisissa teknisissä hyväksynnöissä ja muissa kansallisissa teknisissä eritelmissä ja säännöksissä, jotka liittyvät rakennustuotteisiin. Nämä toisistaan poikkeavat kansalliset sääntelyvaatimukset vaikeuttavat rakennustuotteiden kauppaa Euroopan unionissa.

Rakennustuoteasetusta edeltäneen neuvoston direktiivin 89/106/ETY⁵ tarkoituksena oli poistaa rakennustuotteiden kaupan tekniset esteet ja parantaa rakennustuotteiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla laatimalla rakennustuotteille yhdenmukaistetut tekniset eritelvät. Direktiivi 89/106/EY on korvattu rakennustuoteasetuksella nykyisten

³ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 305/2011, annettu 9 päivänä maaliskuuta 2011, rakennustuotteiden kaupan pitämistä koskevien ehtojen yhdenmukaistamisesta ja neuvoston direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta (EUVL L 88, 4.4.2011, s. 5).

⁴ Ei koske suomenkielistä toisintoa.

⁵ Neuvoston direktiivi 89/106/ETY, annettu 21 päivänä joulukuuta 1988, rakennusalan tuotteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä (EYVL L 40, 11.2.1989, s. 12.)

sääntelypuitteiden yksinkertaistamiseksi ja selkeyttämiseksi sekä nykyisten toimenpiteiden avoimuuden ja tehokkuuden parantamiseksi. Rajoittamatta muita EU:n tai kansallisessa lainsäädännössä olevia säännöksiä rakennustuoteasetuksessa todetaan lisäksi useissa kohdissa, kuten johdanto-osan 4, 25 ja 55 kappaleessa, 28 artiklan 2 kohdassa ja 67 artiklan 1 kohdassa, että pyrkimyksenä on ottaa huomioon EU:n tavoitteet, jotka koskevat rakennustuotteita käyttävien työntekijöiden ja rakennuskohteen käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkeaa tasoa, sekä pyrkimykset parantaa kestävästä rakentamisesta mahdollisuuksia ja helpottaa ympäristöystävällisten tuotteiden kehittämistä.

On pidetty erittäin tärkeänä, että rakennustuotteiden suoritustasojen arviointia ja niiden esittämistä valmistajan laatimassa suoritustasoilmoituksessa muutetaan avoimemmaksi ja selkeämmäksi. Näin rakennustuotteiden loppukäyttäjien (urakoitsijat, työntekijät ja kuluttajat) on mahdollista ottaa huomioon tuotteen suoritustaso ja varmistaa, että kutakin tuotetta käytetään asianmukaisesti, toisin sanoen vain silloin, kun sen suoritustaso täyttää kyseessä olevan rakennuskohteen suunnittelijan määräämät ja tuotteen käyttöpaikassa voimassa olevissa säännöksissä asetetut vaatimukset.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi on välttämätöntä laatia yhdenmukaistettuja teknisiä eritelmiä rakennustuotteiden suoritustasojen arviointia koskevien eurooppalaisten menetelmien ja arviointiperusteiden määrittämiseksi. Kyseisten yhdenmukaistettujen teknisten eritelmien perusteella voidaan arvioida tuotteen suoritustaso Euroopassa yleisesti hyväksytyllä tavalla ja ilmoittaa se myöhemmin suoritustasoilmoituksessa. Suoritustasoilmoituksessa annetaan näin ollen tarkkaa ja luotettavaa tietoa rakennustuotteen suoritustasosta.

Rakennustuoteasetuksen 4 artiklan 1 kohdan mukaan valmistaja laatii suoritustasoilmoituksen saattaessaan markkinoille rakennustuotteen, joka kuuluu yhdenmukaistetun standardin piiriin tai josta on annettu eurooppalainen tekninen arviointi. Kustakin markkinoille saataville asetetusta tuotteesta on toimitettava suoritustasoilmoitus. Rakennustuoteasetuksen 6 artiklan 5 kohdassa säädetään myös, että REACH-asetuksen 31 tai 33 artiklassa tarkoitettuja tietoja on annettava yhdessä suoritustasoilmoituksen kanssa. Näiden tietojen laajuutta ja saatavuutta toimitusketjussa tarkastellaan yksityiskohtaisemmin seuraavassa luvussa.

Esimerkiksi 31 artikla kattaa laajemman aineiden alaryhmän kuin 33 artikla, mutta sitä sovelletaan ainoastaan tuotteisiin, jotka itsessään ovat aineita tai seoksia (esimerkiksi maalit). Kummankin artiklan mukaisesti annetuissa tiedoissa ilmoitetaan kuitenkin määrällisten tietojen sijaan ainoastaan se, että esine sisältää ainetta⁶.

Euroopan komission esittäessä ehdotuksensa uudeksi asetukseksi direktiivin 89/106/ETY kumoamisesta sidosryhmät toivat samassa yhteydessä esiin joitakin säännöksiä, jotka olisivat aiheuttaneet valmistajille uusia velvoitteita erityisesti rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevan lisätiedon tarjoamisesta ja kyseisen tiedon toimittamisesta edelleen suoritustasoilmoituksessa tai yhdessä sen kanssa rakennustuoteasetuksen 6 artiklan mukaisesti.

Rakennustuoteasetuksessa lopulta hyväksytyssä ratkaisussa nämä uudet velvoitteet korvattiin raportointijärjestelmällä. Kyseisen asetuksen johdanto-osan 25 kappaleessa ratkaisun valintaa selvitettiin seuraavasti:

---

⁶ Mikäli aineen tietty pitoisuus tai osuus painosta mitattuna ylittyy tuotteessa.

”Rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevien tietojen erityistarvetta olisi kuitenkin tutkittava edelleen, jotta voidaan täydentää menettelyn piiriin kuuluvien aineiden joukkoa ja varmistaa siten rakennustuotteita käyttävien työntekijöiden ja rakennusten käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkea taso myös osien tai materiaalien kierrätystä ja/tai uusiokäyttöä koskevien vaatimusten suhteen.”

Komission raportointivelvollisuus on määritelty rakennustuoteasetuksen 67 artiklan 1 kohdan ensimmäisessä alakohdassa seuraavasti:

”Komissio arvioi viimeistään 25 päivänä huhtikuuta 2014 rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskeviin tietoihin liittyvät erityistarpeet, jotta 6 artiklan 5 kohdassa tarkoitettu tiedottamisvelvoite voidaan mahdollisesti laajentaa koskemaan muita aineita, ja antaa asiasta kertomuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Arvioinnissaan komissio ottaa huomioon muun muassa tarpeen varmistaa rakennustuotteita käyttävien työntekijöiden ja rakennuskohteen käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkea taso myös osien tai materiaalien kierrätystä ja/tai uusiokäyttöä koskevien vaatimusten suhteen.”⁷

Raportointivelvoitteeseen valmistautumista varten komissio on aloittanut riippumattoman tutkimuksen rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevasta tiedontarpeesta. Tutkimuksen tulokset esitetään tämän kertomuksen 5 luvussa.

3. REACH-asetus ja sen vaikutukset rakennustuotteisiin

Kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista annettu REACH-asetus tuli voimaan 1. kesäkuuta 2007. Sen tarkoituksena on varmistaa korkeatasoinen ihmisten terveyden ja ympäristön suojeleminen, edistää vaihtoehtoisia keinoja aineiden vaarojen arvioimiseksi ja helpottaa aineiden vapaata liikkuvuutta sisämarkkinoilla sekä samalla lisätä kilpailukykyä ja innovointia.

REACH-asetuksessa säädetään tiettyjä erityisiä velvoitteita, jotka koskevat EU:ssa valmistettuja, sinne tuotuja tai siellä käytettäviä yksittäisiä aineita. REACH-asetuksen mukaan todistustaakka on yhtiöillä. REACH-asetuksen säännösten noudattamiseksi yhtiöiden on rekisteröitävä aineet, joita ne valmistavat ja saattavat EU:ssa markkinoille yli tonnin vuodessa. Rekisteröintiasiakirjoissa on dokumentoitava aineiden turvallinen käyttö sisällyttämällä niihin tiedot aineeseen liittyvistä vaaroista, jotta rekisteröijä voi luokitella ja merkitä aineet ja määrittellä riskinhallintatoimenpiteet sekä ilmoittaa kyseiset tiedot toimitusketjussa eteenpäin⁸. Rekisteröijän antamien tietojen taso riippuu kyseisen rekisteröijän rekisteröimän aineen määrästä.

Rekisteröijien on suoritettava myös kemikaaliturvallisuusarviointi aineista, joita valmistetaan tai tuodaan maahan yli 10 tonnia vuodessa, sen määrittämiseksi, tarvitaanko lisää ja minkä tyyppisiä riskinhallintatoimenpiteitä.

---

⁷ Ei koske suomenkielistä toisintoa.

⁸ REACH-asetuksen 31 artikla.

REACH-asetus vaikuttaa lukuisiin eri toimialoilla toimiviin yhtiöihin, jopa niihin, jotka eivät ehkä ajattele olevansa tekemisissä kemikaalien kanssa. REACH-asetuksen soveltamisalaan kuuluvat rakennustuotteet voivat olla joko aineita, seoksia tai esineitä.

Näin ollen rakennustuotteita valmistavien tai toimittavien yhtiöiden on noudatettava REACH-asetuksessa säädettyjä vaatimuksia:

- Aineiksi tai seoksiksi rekisteröityjen rakennustuotteiden (mutta ei REACH-asetuksen nojalla esineiksi luokiteltavien tuotteiden) toimittajan on REACH-asetuksen 31 artiklan mukaan ensinnäkin toimitettava vastaanottajalle REACH-asetuksen liitteen II mukaiset käyttöturvallisuustiedotteet
  - i) kaikista aineista tai seoksista, jotka luokitellaan vaarallisiksi⁹, hitaasti hajoaviksi, biokertyviksi ja myrkyllisiksi (PBT) tai erittäin hitaasti hajoaviksi ja erittäin voimakkaasti biokertyviksi (vPvB)¹⁰ ja jotka on tunnistettu erityistä huolta aiheuttaviksi aineiksi ja sisällytetty ehdolla olevien luvanvaraisten aineiden luetteloon¹¹;
  - ii) pyydettyä muista kuin luokitelluista seoksista, jotka sisältävät
    - vähintään yhtä sellaista ainetta, joka aiheuttaa vaaraa ihmisten terveydelle tai ympäristölle, pitoisuuksina, jotka ylittävät vahvistetut pitoisuusrajat¹², tai
    - yksittäisinä pitoisuuksina vähintään 0,1 painoprosentin aineita, jotka ovat hitaasti hajoavia, biokertyviä ja myrkyllisiä tai erittäin hitaasti hajoavia ja erittäin voimakkaasti biokertyviä, tai
    - erityistä huolta aiheuttavia aineita, jotka sisältyvät ehdolla olevien luvanvaraisten aineiden luetteloon muista syistä, tai
    - sellaista ainetta, jolle on EU:ssa vahvistettu työperäisen altistumisen raja-arvo.

Edellä i kohdassa esitettyyn velvollisuuteen sovelletaan vapautusta, jos seosta tarjotaan tai myydään suurelle yleisölle ja jos sen turvallisesta käytöstä on saatavana riittävästi tietoa. Kyseisessä tapauksessa käyttöturvallisuustiedotetta ei tarvitse toimittaa, ellei jatkokäyttäjät tai -jakelija pyydä sitä.

---

⁹ Fysikaalinen, terveyteen ja ympäristöön kohdistuva vaara. Ks. aineiden ja seosten luokitusta, merkintöjä ja pakkaamista koskeva asetus (EY) N:o 1272/2008. Seosten osalta vaatimus koskee seoksia, jotka täyttävät direktiivissä 1999/45/EY (kumotaan viimeistään 1. kesäkuuta 2015 asetuksella (EY) N:o 1272/2008) asetetut vaarallisten aineiden perusteet.

¹⁰ Tunnistettu REACH-asetuksen liitteessä XIII asetettujen perusteiden mukaisesti.

¹¹ Erityistä huolta aiheuttavat aineet luetellaan REACH-asetuksen liitteessä XIV. Luetteloon sisältyy syöpää aiheuttavien, perimää vaurioittavien, lisääntymiselle vaarallisten, PBT- ja vPvB-aineiden sekä samantasoista huolta aiheuttavien aineiden (esimerkiksi hormonitoimintaa häiritsevät aineet) alaryhmä. Luetteloa käytetään REACH-asetuksen mukaisena aineiden ehdokasluettelona. Luetteloa päivitetään jatkuvasti, ja joulukuuhun 2013 mennessä siihen oli sisällytetty 151 ainetta. Ks. <http://echa.europa.eu/candidate-list-table>. Komissio on laatinut erityistä huolta aiheuttavia aineita (SVHC) koskevan etenemissuunnitelman varmistaakseen, että kaikki olennaiset aineet sisällytetään luetteloon vuoteen 2020 mennessä.

¹² REACH-asetuksen 31 artiklan 3 kohta: vähintään 1 painoprosentin muiden kuin kaasumaisten seoksien osalta ja vähintään 0,2 tilavuusprosenttia kaasumaisten seoksien osalta.

- Niiden rakennustuotteiden osalta, jotka ovat esineitä, toimittajan on REACH-asetuksen 33 artiklan mukaan annettava toimitusketjussa jäljempänä oleville toimijoille esineen turvallisen käytön mahdollistamiseksi erityistä huolta aiheuttavista aineista riittävät tiedot, joihin sisältyy vähintään aineen nimi, mikäli esine sisältää ainetta yli 0,1 painoprosentin pitoisuutena (p/p). Samat tiedot on toimitettava pyynnöstä myös kuluttajille. Lisäksi esineiden valmistajan/maahantuojan edellytetään ilmoittavan Euroopan kemikaalivirastolle (ECHA) kyseisten esineiden sisältämistä erityistä huolta aiheuttavista aineista, jos molemmat seuraavista edellytyksistä täyttyvät:
  - esineiden sisältämän erityistä huolta aiheuttavan aineen määrä ylittää yhden tonnin valmistajaa/maahantuojaa kohti vuodessa
  - esineet sisältävät kyseessä olevaa ainetta yli 0,1 painoprosentin pitoisuutena (p/p).

Ilmoitus on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluttua erityistä huolta aiheuttavan aineen sisällyttämisestä ehdolla olevien aineiden luetteloon.

Valmistajia ja maahantuojia kehoitetaan saattamaan ilmoitus ajan tasalle, jos sen sisältämiin tietoihin on tehty muutoksia. Esimerkkeinä tällaisista muutoksista voidaan mainita muutokset aineiden tonnimäärien rajoissa sekä samaa erityistä huolta aiheuttavaa ainetta sisältävien erilaisten esineiden (joilla on esimerkiksi erilainen käyttötarkoitus) tuotanto/maahantuonti.

- Tiettyjen vaarallisten aineiden, seosten ja esineiden valmistusta, markkinoille saattamista ja käyttöä voidaan lisäksi rajoittaa REACH-asetuksen VIII osaston mukaisesti¹³. Useita REACH-asetuksen liitteessä XVII säädettyjä rajoituksia sovelletaan rakennustuotteisiin: esimerkiksi arseeniseoksia koskevassa 19 kohdassa ja kreosootia koskevassa 31 kohdassa rajoitetaan kyseisten aineiden käyttöä puunsuoja-aineena (tietyin poikkeuksin), ja kromi VI:tta koskevassa 47 kohdassa rajoitetaan sen käyttöä sementissä ja sementtiä sisältävissä seoksissa (tästä voidaan poiketa käytettäessä valvottuja ja suljettuja ja täysin automatisoituja prosesseja).

Lyhyesti sanottuna REACH-asetuksessa säädetään lukuisia rakennusalaan koskevia velvoitteita, koska sitä sovelletaan sellaisenaan rakennustuotteiden ja niiden kemiallisten komponenttien valmistukseen, samoin kuin jatkokäyttäjinä toimiviin rakennusyhtiöihin, jotka käyttävät kemikaaleja rakennusprosessissa. Rakennustuotteiden riskinarvioinnissa on lisäksi käytettävä REACH-asetuksessa annettuja terveyteen ja ympäristöön liittyviä tietoja.

Noudattamalla REACH-asetusta rekisteröijä torjuu näin ollen terveyteen ja ympäristövahinkoihin liittyviä riskejä, joita voi aiheutua altistumisesta rekisteröijän rekisteröimälle ainemäärälle ja rekisteröityjen käyttötarkoitusten aikana esimerkiksi rakennusmateriaalien valmistuksessa, kemikaaleja sisältävien rakennusmateriaalien käytöstä rakennuspaikalla sekä päästöistä rakennuksen käyttöä tai käytöstä poistamisen aikana.

REACH-asetus ei kuitenkaan ole ainoa säädös, jolla torjutaan näitä riskejä. Materiaalivikojen tai materiaalien virheellisen käytön aiheuttamia riskejä ei yleensä torjuta noudattamalla REACH-asetusta, vaan muilla säädöksillä. Noudattamalla REACH-asetuksen rekisteröintivelvoitetta ei myöskään puututa ongelmiin, jotka liittyvät kokonaisaltistumiseen tai käyttöänsä päättämiseen. Näitä ongelmia käsitellään tiettyjen saastuttavien aineiden osalta tarkemmin REACH-asetuksen riskinhallintatoimenpiteissä, kuten rajoituksissa ja

¹³ Ks. REACH-asetuksen liite XVII.

lupamenettelyissä, alakohtaisessa EU:n lainsäädännössä (esimerkiksi haihtuvien orgaanisten yhdisteiden sääntely luottimissa ja maaleissa), ympäristönormeissa, merkintäsäännöksissä ja jätelainsäädännössä.

Komissio on hiljattain saanut valmiiksi arviointityön, jossa selvitetään REACH-asetuksen kaikkien osa-alueiden tehokkuutta. Tarkasteltuaan asiaa perusteellisesti ja todettuaan, että on vielä liian aikaista arvioida säädöksen kokonaisvaikutusta, sillä kaikki säännökset eivät ole täysimääräisesti toiminnassa¹⁴, komissio totesi REACH-asetuksen¹⁵ täyttävän kaikki tavoitteet, jotka voitiin arvioida, ja päätti olla ehdottamatta muutoksia asetuksen artiklaosaan.

Tästä huolimatta on todettu joitakin huolenaiheita, jotka koskevat REACH-asetuksen vaikutusta pk-yrityksiin. Komission mukaan on vähennettävä REACH-asetuksen haitallista vaikutusta sellaisiin pk-yrityksiin, joihin REACH-asetuksen menettelyt, kuten rekisteröinti- ja lupamenettelyt, vaikuttavat. Tällä on suuri merkitys rakennusalaalla, koska REACH-asetuksen noudattaminen on haastavaa tietyille pienille rakennusalan yrityksille. Komissio myönsi myös, että toimitusketjun loppupäässä oleville aloille, rakennusala mukaan lukien, on annettava enemmän tietoa kunnollisen käsityksen saamiseksi REACH-asetuksessa säädetyistä velvoitteista ja niiden noudattamisesta.

4. Rakennustuoteasetukseen perustuva kehitys ja menettelyt

4.1 Yhdenmukaistamismekanismi

Rakennustuoteasetuksen tavoitteena on vakiinnuttaa rakennustuotteiden sisämarkkinat poistamalla rakennustuotteiden rajat ylittävän kaupan perusteettomat tekniset esteet. Tavoite on määrä saavuttaa seuraavan mekanismin avulla:

Rakennustuoteasetuksessa säädetään sellaisten yhdenmukaistettujen teknisten eritelmien vahvistamisesta, joita kaikkien rakennusalan toimijoiden on noudatettava:

- Jäsenvaltioiden viranomaiset ilmoittavat rakennustuotteiden käyttöä jäsenvaltioiden alueella koskevat vaatimukset viittaamalla arviointimenetelmiin (jotka perustuvat testeihin, laskelmiin tai ominaisuuslausumiin) ja yhdenmukaistetuissa teknisissä eritelmissä vahvistettuihin luokituksiin (rakennustuoteasetuksen 8 artiklan 3–6 kohta ja 17 artiklan 5 kohdan loppuosa).
- Valmistaja ilmoittaa tuotteidensa suoritustasot suoritustasoilmoituksessa soveltamalla yhdenmukaistettuja teknisiä eritelmiä (rakennustuoteasetuksen 4 ja 8 artikla). Nämä tiedot annetaan koko toimitusketjun loppupään saataville.
- Suunnittelijat määräävät rakennuskohteissa käytettävien tuotteiden suoritustasot viittaamalla samoihin yhdenmukaistettuihin teknisiin eritelmiin osoittaakseen tuotteiden olevan viranomaisten asettamien vaatimusten mukaisia ja täyttävän suunnitteluratkaisuista johtuvat suoritustasovaatimukset.
- Urakoitsijat/käyttäjät hankkivat rakennustuotteita, jotka vastaavat suoritustasoltaan aiottua käyttötarkoitusta niiden määräysten mukaisesti, jotka suunnittelija on antanut samojen

---

¹⁴ Esirekisteröityjen aineiden, joiden määrä on alle 100 tonnia, rekisteröinnin määräaika on vasta vuonna 2018. Ehdolla olevien luvanvaraisten aineiden luetteloa laaditaan parhaillaan, ja ensimmäiset lupahakemukset on käsitelty vasta vuonna 2014. Kaikki REACH-asetusta koskevan arvioinnin osa-alueet ovat kuitenkin jo täysimääräisesti käytössä.

¹⁵ COM(2013) 49.

yhdenmukaistettujen teknisten eritelmien perusteella.

Yhdenmukaistetut tekniset eritelmit on määritelty rakennustuoteasetuksen 2 artiklan 10 kohdassa yhdenmukaistetuiksi standardeiksi ja eurooppalaisiksi arviointiasiakirjoiksi.

Euroopan standardointikomitea (CEN) / Euroopan sähkötekniikan standardointikomitea (Cenelec) laativat yhdenmukaistetut standardit niiden toimeksiantojen perusteella, jotka komissio antaa kuultuaan jäsenvaltioiden viranomaisia ja muita sidosryhmiä (muun muassa valmistajia, ilmoitettuja laitoksia ja kuluttajia).

Tällä laajalla kuulemismenettelyllä pyritään varmistamaan, että kaikki jäsenvaltioissa määrätyt lakisääteiset vaatimukset, jotka muodostavat kaupan esteitä, otetaan huomioon komission CEN:lle/Cenelecille osoittamissa toimeksiannoissa.

CEN:n/Cenelecin tekniset komiteat, jotka laativat yhdenmukaistetut eurooppalaiset standardit, ottavat edellä esitetyt toimeksiannot huomioon. Siten kaikki kansalliset ja EU:n sääntelyvaatimukset, joita varten on jo kehitetty mittaus-/testausmenetelmiä ja joita käytetään kansallisella tai EU:n tasolla, päätyvät lopulta yhdenmukaistettuihin eurooppalaisiin standardeihin. Valmistajat pystyvät siten ilmoittamaan tuotteidensa suoritustasot näiden vaatimusten osalta. Näin myös rakennustuotteiden loppukäyttäjät (urakoitsijat, työntekijät ja kuluttajat) voivat ottaa huomioon tuotteen suoritustason sen varmistamiseksi, että kutakin tuotetta käytetään asianmukaisesti, toisin sanoen vain silloin, kun sen suoritustaso täyttää kyseessä olevan rakennuskohteen suunnittelijan määräämät ja tuotteen käyttöpaikassa voimassa olevissa säännöksissä asetetut vaatimukset.

4.2 Jäsenvaltioiden uusien sääntelytarpeiden mukauttaminen

Jos jäsenvaltioiden mielestä on välttämätöntä antaa rakennustuotteiden suoritustasoa koskevia uusia säännöksiä, niiden on ilmoitettava uusista säädösehdotuksista komissiolle ja muille jäsenvaltioille direktiivissä 98/34/EY säädetyn menettelyn mukaisesti. Näin komissio ja jäsenvaltiot saavat tiedon uusista, perustelluista sääntelynäkökohdista ja pystyvät aloittamaan menettelyn toimeksiantojen muuttamiseksi vastaavasti, jotta yhdenmukaistettuihin teknisiin eritelmiin saadaan sisällytetyksi tarvittavat muutokset. Komissio menettelee samoin myös silloin, jos tiettyjen rakennustuotteiden suoritustasoa koskevia EU:n säännöksiä muutetaan tai hyväksytään EU:n tasolla.

Edellä mainitulla menettelyllä varmistetaan, että toimeksiannot ja siten yhdenmukaistetut eurooppalaiset standardit pidetään ajan tasalla perusteltujen kansallisten vaatimusten kanssa.

4.3 Perusvaatimuksista 3 ja 7 yhdenmukaistettuihin teknisiin eritelmiin

Rakennustuoteasetuksessa säädettyihin rakennuskohteiden (toisin sanoen rakennusten ja maa- ja vesirakennuskohteiden) perusvaatimuksiin sisältyvät vaatimukset nro 3 ja 7:

”3. Hygienia, terveys ja ympäristö

Rakennuskohde on suunniteltava ja rakennettava siten, että siitä ei sen elinkaaren aikana aiheudu rakentajille, käyttäjille tai naapureille hygienia-, terveys- tai turvallisuusriskejä eikä sillä ole koko elinkaarensa aikana liiallisen suurta vaikutusta ympäristön laatuun tai ilmastoon sen rakentamisen, käytön ja purkamisen aikana etenkin minkään seuraavan seikan johdosta:

a) myrkyllisten kaasujen päästöt;

- b) vaarallisten aineiden, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden, kasvihuonekaasujen tai vaarallisten hiukkasten päästöt sisä- tai ulkoilmaan;
- c) vaarallinen säteily;
- d) vaarallisten aineiden päästöt pohja- tai meriveteen, pintavesiin taikka maaperään;
- e) vaarallisten aineiden päästöt juomaveteen tai sellaisen aineiden päästöt, joilla on muu kielteinen vaikutus juomaveteen;
- f) virheellinen jätevedenpoisto, savukaasupäästöt taikka kiinteän tai nestemäisen jätteen virheellinen hävittäminen;
- g) kosteus rakennuskohteen osissa tai sisäpinnoilla.”

ja

”7. Luonnonvarojen kestävä käyttö

Rakennuskohde on suunniteltava, rakennettava ja purettava siten, että luonnonvaroja käytetään kestävästi ja että varmistetaan erityisesti seuraavat:

- a) rakennuskohteen, sen materiaalien ja osien uusiokäyttö tai kierrätettävyys purkamisen jälkeen;
- b) rakennuskohteen kestävyys;
- c) ympäristöystävällisten raaka-aineiden ja uusiomateriaalien käyttö rakennuskohteessa.”

Näillä säännöksillä luodaan puitteet etenkin vaarallisten aineiden sääntelylle jäsenvaltioissa.

Vaikka perusvaatimuksessa nro 3 viitataan vaarallisten aineiden päästöihin, voimassa olevissa säännöksissä viitataan rakennustuotteissa oleviin vaarallisiin aineisiin, jotta varmistetaan näiden tuotteiden aiheuttamien päästöjen rajoittaminen ja näiden päästöjen järkevien arviointimenetelmien kehittäminen.

4.3.1 Yhdenmukaistettujen standardien määräykset:

Antaakseen valmistajille ja standardointielimille tietoa ja lievittääkseen kansallisten säännösten eroista johtuvia ongelmia eurooppalaisten arviointimenetelmien laadinnan aikana komissio on perustanut verkkotietokannan, johon voi tutustua osoitteessa <http://ec.europa.eu/enterprise/construction/cpd-ds/index.cfm>.

Tietokanta sisältää jäsenvaltioiden kansalliset säännökset, jotka ovat vaikuttaneet näihin toimiin. Tietokanta tarjoaa tukea valmistajille, joiden on ilmoitettava tuotteidensa suoritustaso kyseisissä jäsenvaltioissa.

Komissio antoi vuonna 2005 CEN:lle/Cenelecille vaarallisia aineita koskevien eurooppalaisten arviointimenetelmien laatimista varten direktiiviin 89/106/ETY perustuvan toimeksiannon M/366, jossa edellytetään monialaisten arviointimenetelmien kehittämistä vaarallisille aineille.

Toimeksiannon IV.7 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Monialaisia mittaus-/testausstandardeja laadittaessa on... määritettävä ja otettava huomioon kaikki tuotteet ja tuoteryhmät, joiden osalta seuraavat kolme ehtoa täytyvät:

- *EU:n tai kansallisissa säädöksissä rajoitetaan tuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita tai niiden päästöjä taikka kielletään ne;*
- *on todettu olemassa olevia tai mahdollisia kaupan esteitä;*
- *näitä määritettyjä, säänneltyjä vaarallisia aineita varten on jo kehitetty mittaus-/testausmenetelmiä, joita käytetään kansallisella tai EU:n tasolla.”*

Toimeksiannon IV.9 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Sääntelyvaatimusten takia (esimerkiksi rakennustuotteiden sisältämät rajoitetut ja kielletyt aineet)... myös sisältöä koskevat mittaus-/testausstandardit on tarkoitus ottaa huomioon.”

Toimeksiannon M/366 liitteessä 3 määritellään tekniset ohjeet toimeksiannettujen standardien laatimiseksi rakennustuotteiden sisältämien säänneltyjen vaarallisten aineiden mittauksia/testejä varten (*”Technical terms of reference for the mandated measurement / test standards dedicated to the content of regulated dangerous substances in construction products”*).

Komissio on siis pyytänyt CEN:iä/Cenelec:iä kehittämään joko kansallisessa tai EU:n lainsäädännössä säänneltyjen vaarallisten aineiden arviointimenetelmiä.

CEN:n tekninen komitea TC/351 on ottanut suorittaakseen toimeksiannossa M/366 määrätyn tehtävän. Tammikuussa 2014 tekninen komitea sai valmiiksi seuraavat asiakirjat:

- CEN/TS 16516:2013:** Rakennustuotteet – Vaarallisten aineiden päästöjen arviointi – Sisäilmaemissioiden määrittäminen
- CEN/TR 16496:2013:** Construction Products - Assessment of release of dangerous substances - Use of harmonised horizontal assessment methods (Rakennustuotteet – Vaarallisten aineiden päästöjen arviointi – Yhdenmukaistettujen monialaisten arviointimenetelmien käyttö)
- CEN/TR 16410:2012:** Rakennustuotteet – Vaarallisten aineiden päästöjen arviointi – Käytön esteet – CEN/TR 15855 Kaupan esteet laajennus
- CEN/TR 16220:2011:** Rakennustuotteet – Vaarallisten aineiden päästöjen arviointi – Näytteenoton täydentävät ohjeet
- CEN/TR 16098:2010:** Construction products: Assessment of release of dangerous substances - Concept of horizontal testing procedures in support of requirements under the CPD (Rakennustuotteet: Vaarallisten aineiden päästöjen arviointi – Monialaisten testausmenettelyjen käsite rakennustuoteasetuksessa säädettyjen vaatimusten tukena)
- CEN/TR 16045:2010:** Construction Products - Assessment of release of dangerous substances - Content of regulated dangerous substances - Selection of analytical methods (Rakennustuotteet – Vaarallisten aineiden päästöjen arviointi – Säänneltyjen vaarallisten aineiden sisältö – Analyysimenetelmien valinta)
- CEN/TR 15858:2009:** Construction products - Assessment of the release of regulated dangerous substances from construction products based on the WT/WFT procedures (Rakennustuotteet – Rakennustuotteista peräisin olevien vaarallisten aineiden päästöjen arviointi WT-/WFT-menettelyjen perusteella)

CEN/TR 15855:2009: Construction products - Assessment of release of dangerous substances - Barriers to trade (Rakennustuotteet – Vaarallisten aineiden päästöjen arviointi – Kaupan esteet).

Luettelo keskeneräisistä standardointiasiakirjoista on saatavana osoitteessa

http://standards.cen.eu/dyn/www/f?p=204:22:0:::FSP_ORG_ID,FSP_LANG_ID:510793,25&cs=135BD767027D4B4E081006EF46B5E957C

Lisätäkseen yhdenmukaistamista entisestään komissio on tarkastellut uudelleen useita rakennustuotteisiin liittyviä CEN:n toimeksiantoja aloittaakseen menettelyn yhdenmukaistettujen tuotestandardien saattamiseksi ajan tasalle ottamalla käyttöön toimeksiannon M/366 nojalla kehitetyt vaarallisten aineiden arviointimenetelmät.

Erytystä huomiota on kiinnitetty nimenomaan kaikkien rakennustuotteiden sisältöä ja/tai päästöjä koskevien kansallisten säädösten erittelyyn (kaikkien toimeksiantojen liitteessä II on ohjeellinen luettelo aineista ja säädöksistä) ja niiden merkitykseen rakennustuotteiden kannalta.

Lisäksi jokaisen CEN:n nykyisiin toimeksiantoihin (yhdenmukaistettujen standardien laatimiseksi rakennustuotteille) tehdyn muutoksen liitteessä I on kunkin tuotestandardin piiriin kuuluvien aineiden luettelo ja asiaa koskevien kansallisten sääntelyvaatimusten viitetiedot.

Komission yksiköt tekevät lisäksi jäsenvaltioiden kanssa läheistä yhteistyötä määrittääkseen nämä olennaiset erityispiirteet (jotka liittyvät esimerkiksi rakennustuotteiden kierrätettävyyteen ja ympäristöystävällisiin raaka-aineisiin) perusvaatimuksen nro 7 osalta. Toimeksiannossa M/366 käsitellään myös mahdollisia tarpeita, jotka liittyvät perusvaatimuksen nro 7 mukaisesti määritettyihin vaarallisiin aineisiin.

Komission on kehittänyt yhdenmukaistamisen puitteet (perusteet ja menettelyt) myös rakennustuotteiden sisäilmapäästöjen merkitsemistä ja terveyteen perustuvaa arviointia varten¹⁶. Nämä puitteet on kehitetty rakennustuoteasetuksen perusvaatimuksen nro 3, asiakirjan CEN/TS 16516:2013 ja REACH-asetuksen ohjeasiakirjojen vaatimusten mukaisesti ja niitä voidaan tulevaisuudessa hyödyntää nykyisten merkintäjärjestelmien lähentämiseen ja yhdenmukaistamiseen EU:ssa.

4.3.2 Eurooppalaisen teknisen arvioinnin antamista koskevat säännökset (yhdenmukaistettujen standardien piiriin kuulumattomat tuotteet)

Valmistaja voi rakennustuoteasetuksen 19 artiklan 1 kohdan mukaisesti pyytää eurooppalaista teknistä arviointia yhdenmukaistettujen standardien piiriin kuulumattomista tai ei kokonaan kuuluvista tuotteista. Eurooppalaisia teknisiä arviointeja laativat teknisestä arvioinnista vastaavat laitokset, jotka jäsenvaltiot ovat tähän tehtävään nimenneet.

Yhdenmukaistettujen standardien piiriin kuulumattomien tuotteiden edellyttämien arviointien määrittämiseksi teknisestä arvioinnista vastaavien laitosten organisaatio EOTA on kerännyt

¹⁶ Yhteinen tutkimuskeskus, ECA, raportti nro 29, ”Harmonisation framework for health based evaluation of indoor emissions from construction products in Europe (EU-LCI)”, EUR 26168 EN, 2013.

Yhteinen tutkimuskeskus, ECA, raportti nro 27, ”Harmonisation framework for indoor products labelling schemes in EU”, EUR 25276 EN, 2012.

vaarallisten aineiden sisältöön liittyviä kansallisia säännöksiä ja hyödyntänyt myös CEN:ssä saatavana olevaa olennaista tietoa. Niiden pohjalta EOTA on laatinut tarkistusluettelon, jota sen elimet soveltavat tuotteiden arviointiin antaakseen eurooppalaisen teknisen arvioinnin.

Edellä mainittu tarkistusluettelo on saatavana osoitteessa www.eota.eu nimellä ”*EOTA Technical Report 34: Checklist for ETAGs/CUAPs/ETAs - Content and/or release of dangerous substances in products/kits*” (EOTA:n tekninen raportti nro 34: Tarkistusluettelo eurooppalaista teknistä hyväksymistä koskevia suuntaviivoja (ETAG) / yhteisymmärrykseen perustuvia arviointimenettelyjä (CUAP) / eurooppalaisia teknisiä arviointeja (ETA) varten – Tuotteiden/tuotesarjojen sisältämät vaaralliset aineet ja/tai niiden päästöt).

5. Rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevien tietojen erityistarpeesta tehdyn tutkimuksen tulokset ja keskustelu

5.1 Tutkimuspuitteet

Komissio on teettänyt **tutkimuksen rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevien tietojen erityistarpeesta**. Sen yleisenä tavoitteena on selvittää, onko valmistajien tarpeen antaa lisätietoa rakennustuotteiden sisältämisestä vaarallisista aineista. Tarkastelun lähtökohtana käytettiin paitsi rakennustuotteita asentavien/käyttävien työntekijöiden myös kaikkien niiden henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojelua, jotka asuvat rakennuksissa ja käyttävät maa- ja vesirakennuskohteita koko niiden elinkaaren ajan.

Tutkimuksessa keskitytään siksi ensisijaisesti esittämään tietoa rakennustuotteiden sertifiointi- ja merkintäjärjestelmistä, joissa arvioidaan rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita. Siinä ei arvioida yksittäisten järjestelmien vaikutusta rakennuskohteiden työntekijöiden ja käyttäjien terveyteen ja turvallisuuteen tai järjestelmien toteutuskustannuksia. Tutkimuksessa ei myöskään selvitetä tiedotusveloitteen laajentamista tuotteiden sisältämiin muihin aineisiin eikä kierrätykseen ja uusiokäyttöön liittyviä näkökohtia.

Tavoitteiden saavuttamiseksi ja sen varmistamiseksi, että kaikki asiaankuuluvat järjestelmät ja lainsäädäntö on otettu huomioon, toimeksisaajat (RPA ja Tecnalía) ovat aloittaneet asiaa koskevan lainsäädännön sekä sertifiointi-/merkintäjärjestelmien kattavan aineistotarkastelun. Ne ovat mahdollisuuksien mukaan tarkastelleet EU:n ja kansallista lainsäädäntöä, jossa on säännelty rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita. Tutkimuksen toimeksisaaja on lisäksi ottanut huomioon muita tietolähteitä, mukaan lukien vastaukset, joita sidosryhmät antoivat tutkimusta varten järjestetyssä kuulemismenettelyssä.

Yli 300 keskeistä sidosryhmää kutsuttiin lisäksi osallistumaan verkkokuulemiseen. Brysselissä järjestettiin myös kaksi seminaaria, joissa tutkimusryhmällä oli mahdollisuus hankkia lisätietoa keskeisiltä toimialajärjestöiltä ja jäsenvaltioiden viranomaisilta, joista osa hallinnoi arvioitua järjestelmiä.

Arvioinnissa keskityttiin selvittämään, perustuivatko nykyiset järjestelmät pelkästään yleisten vaatimusten asettamiseen ja otettiin niissä huomioon tuotteiden aiottu käyttötarkoitus. Tutkimuksessa on tarkasteltu tapauskohtaisesti myös sitä, miten kuluttajiin, työntekijöihin ja ympäristöön kohdistuvat riskit on määritelty näissä järjestelmissä ja mitä aineita ja riskikuvauksia niihin on valittu.

Tutkimuksessa keskityttiin esimerkiksi seuraaviin julkisiin ja yksityisiin järjestelmiin:

- Euroopan unionin lainsäädäntöön ja hallintokäytäntöihin, joissa edellytetään erityisesti rakennustuotteiden sisältämien vaarallisten aineiden arviointia ja ilmoittamista (esimerkiksi juomavesidirektiivi tai ympäristöä säästäviä julkisia hankintoja koskevat tekniset ohjeet);
- jäsenvaltioiden kansalliseen tai alueelliseen lainsäädäntöön taikka hallintokäytäntöihin, joissa edellytetään erityisesti rakennustuotteiden sisältämien vaarallisten aineiden arviointia ja/tai ilmoittamista;
- kyseisissä maissa käytössä oleviin julkisiin ja yksityisiin järjestelmiin, joita käytetään alue- ja paikallistasolla myös rakennustuotteiden osalta (esimerkiksi Blauer Engel, Nordic Swan).

Tässä tutkimuksessa ei käsitelty rakennustuotteista peräisin olevia vaarallisten aineiden päästöjä. Kuten tämän kertomuksen edeltävissä luvuissa on selvitetty, kyseinen näkökohta kuuluu vaarallisten aineiden päästöjä koskevan eurooppalaisen standardoinnin piiriin, ja se otetaan huomioon suoritusasteojen ilmoittamisvelvoitteissa.

Pelkästään sisältöön liittyvien järjestelmien tarkastelun yhteydessä toimeksisaaja selvitti, miten vaarallisten aineiden sisältö määritettiin (esimerkiksi valmistajan ilmoitus, kolmannen osapuolen tarkastus, erityismerkintöjen käyttö). Kertomuksessa tutkittiin myös, mitkä rakennustuotteet kuuluivat tosiasiallisesti näiden järjestelmien piiriin: Miten suuri merkitys kyseisten tuotteiden aiotulla käytöllä rakennuksessa (maa- ja vesirakennuskohteet) oli päätettäessä vaatimuksista ja valittaessa ilmoitettavia aineita. Mitä mahdollisia testausmenetelmiä käytettiin (esimerkiksi kansainväliset ISO-standardit, eurooppalaiset EN-standardit tai kansalliset standardit, järjestelmätoimittajien kehittämät testit)? Miten usein tuotteita testataan näiden järjestelmien mukaisesti? Miten testaus- tai sertifiointielimet valitaan (ovatko ne erikoistuneet rakennustuotteisiin vai yleisesti johonkin laajempaan tuoteryhmään)? Mitä toimia on toteutettu tuotteiden puolueettoman ja luotettavan arvioinnin varmistamiseksi?

Tutkimuksessa tarkasteltiin yleisemmin jatkokäyttäjille annetun tiedon määrää ja laatua:

- Annettiinko tuoteselosteen mukana täydellinen luettelo aineista? Onko tiedot yhdistetty?
- Kuka otti lopullisen vastuun ilmoituksen paikkansapitävyydestä?
- Onko asetettu selkeä, mitattavissa oleva tavoite (esimerkiksi tuotteissa käytettävien aineiden vähentäminen, rakennustuotteiden sisältämistä vaarallisista aineista johtuvan sairastavuuden väheneminen)?
- Miten nämä tavoitteet on asetettu?
- Miten usein niitä on arvioitu?

Tutkimuksen loppuraportti on julkisesti saatavana seuraavalla verkkosivustolla:

http://ec.europa.eu/enterprise/sectors/construction/studies/index_en.htm

5.2 Tutkimustulokset

5.2.1 Rakentamiseen liittyvät järjestelmät, joissa arviointiperusteena on sisältö

Tutkimuksessa keskityttiin järjestelmiin, joissa arviointiperusteena on vain sisältö. Koska vain yhden järjestelmän todettiin keskittyvän ainoastaan tuotteen sisältöön, tutkimuksessa

tarkasteltiin myös kaksoisjärjestelmiä, joissa sovelletaan sisällön ja päästöjen yhdistelmään perustuvia lähestymistapoja. Tällä perusteella valittiin 30 järjestelmää, joissa a) asetetut vaatimukset näyttävät liittyvän erityisesti rakennustuotteisiin ja b) joissa otetaan huomioon tuotteen sisältö.

Järjestelmät on lueteltu alla olevassa taulukossa. Lopullisessa tutkimusraportissa ei käsitellä järjestelmiä, joissa arviointiperusteena ovat pelkästään päästöt, eikä järjestelmiä, joissa ei ole vahvistettu erityisesti rakennustuotteisiin liittyviä arviointiperusteita.

Tutkimuksessa käsitellyt järjestelmät	
AENOR Medioambiente	Milieukeur
Architettura Naturale (ANAB)	Natureplus
Association of Environmentally Friendly Carpets (GUT)	NF Environment
Itävallan terveyden ja ekologisen rakentamisen instituutti (Austrian Institute for Health and Ecological Building, IBO)	Nordic Swan
BASTA	SundaHus Miljödata
Blue Angel	Building Research Establishment -organisaation rakennusten ympäristöluokitusjärjestelmä (BRE Environmental Assessment Method, BREEAM-sertifiointi)
BRE Global	Saksan kestävän rakentamisen neuvoston (Deutsche Gesellschaft für nachhaltiges Bauen, DGNB) luokitusjärjestelmä
Byggvarubedömningen (BVB)	Eco Green Building
Kehdosta kehtoon (Cradle to Cradle)	EU-ympäristömerkki
DGNB Navigator	Itävallan kansallinen ympäristömerkki
Ecocycle Council – Rakennustuoteseloste (Building Product Declaration, BPD3)	El Distintiu (Katalonian ympäristömerkki)
Eco-Institut-ympäristömerkki	Kroatian kansallinen ympäristömerkki
ECOproduct	Tšekin kansallinen ympäristömerkki
EMICODE	Unkarin kansallinen ympäristömerkki
GISCODE	Slovakian kansallinen ympäristömerkki

Tutkimukseen valittujen 30 järjestelmän tavoitteet, soveltamisala, arviointiperusteet ja menettelyt ovat hyvin erilaiset.

5.2.2 Järjestelmien tavoitteet

Tutkituista järjestelmistä valtaosassa on asetettu laajempia tavoitteita kuin pelkästään rakennustyöntekijöiden ja rakennustuotteiden käyttäjien terveys. Useimmissa järjestelmissä perusteena on käytetty useita erilaisia näkökohtia. Jotkin järjestelmät ovat itsenäisiä välineitä, toiset puolestaan täydentävät rakennusten sertifiointijärjestelmiä. Toinen olennainen ero liittyy näiden 30 järjestelmän kohderyhmään, toisin sanoen siihen, onko ne suunnattu ammattilaisille, kuluttajille vai molemmille. Erilaiset tavoitteet selittävät jossain määrin eri järjestelmissä omaksuttuja vaihtelevia lähestymistapoja, ja joissakin tapauksissa ne saattavat olla syynä sisältöön liittyvien perusteiden valintaan.

5.2.3 Järjestelmien maantieteellinen kattavuus

Useimpia järjestelmiä käytetään pääasiassa niiden alkuperäjäsenvaltiossa ja vähemmässä määrin muissa maissa. Yleisin järjestelmä on Blue Angel, joka on käytössä 21 Euroopan maassa. Maantieteellinen kattavuus voi olla seurausta toiminnan tarkoituksellisesta laajentamisesta muiden maiden markkinoille, mutta se voi tapahtua myös itsestään järjestelmien laajentuessa ilman ohjausta rakennustuotteiden ostajien kysynnän mukaan. Lähes puolet järjestelmistä on peräisin kahdesta maasta (Saksa ja Ruotsi), mikä saattaa olla merkki ihmisten terveyteen ja ympäristöasioihin liittyvien näkökohtien yleisestä tiedostamisesta.

5.2.4 Järjestelmien piiriin kuuluvat tuotteet

Vain yhdessä järjestelmässä (IBO) sertifioidaan yksinomaan rakennustuotteita. Muissa järjestelmissä sertifioidaan vaihtelevasti erilaisia tuotteita, vaikkakin jotakin säännönmukaisuutta voidaan havaita. Verrattaessa järjestelmissä sertifioitujen rakennustuotteiden suhteellista osuutta voidaan havaita, että pääasiassa ammattilaisten käyttämissä järjestelmissä sertifioidaan enemmän rakennustuotteita.

Ympäristömerkillä sertifioitujen rakennustuotteiden osuus on paljon pienempi. Tämä ei ole yllättävää, koska ympäristömerkintäjärjestelmien yleisenä tavoitteena on edistää sellaisten tuotteiden myyntiä, joiden ympäristövaikutukset ovat vähäisemmät muihin vastaaviin tuotteisiin verrattuna. Kyseisten järjestelmien kattavuus on syynä siihen, että niissä sertifioidaan tuotteita musteesta ja mustepatruunoista puisiin lattiapäällysteisiin. Tuotteiden laaja kirjo selittää myös näiden järjestelmien tuotekohtaiset arviointiperusteet.

Järjestelmissä sertifioidaan todennäköisimmin lattiapäällysteitä, eristeitä, betonia, laastia ja saumaustaastia. Kenties yleisimmin sertifioituja tuotteita ovat lattiapäällysteet, koska niitä voidaan saattaa markkinoille eri järjestelmissä, jotka kiinnostavat sekä ammatti- että kuluttajamarkkinoita.

5.2.5 Järjestelmien piiriin kuuluvat aineet

Valtaosassa järjestelmistä määritellään rajoitetut aineet, kun taas joissakin järjestelmissä viitataan EU:n lainsäädäntöön (useimmiten REACH-asetukseen, vaarallisia aineita koskevaan direktiiviin 67/548/ETY¹⁷ tai aineiden ja seosten luokitukselta, merkinnöistä ja pakkaamisesta annettuun asetukseen (EY) N:o 1272/2008¹⁸) taikka kansallisiin säädöksiin. Jotkin aineet on otettu yleisesti huomioon monissa järjestelmissä. Niihin kuuluvat esimerkiksi syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat ja lisääntymiselle vaaralliset aineet, pysyvät orgaaniset yhdisteet, raskasmetallit ja ftalaatit.

---

¹⁷ Neuvoston direktiivi 67/548/ETY, annettu 27 päivänä kesäkuuta 1967, vaarallisten aineiden luokitusta, pakkaamista ja merkintöjä koskevien lakien, asetusten ja hallinnollisten määräysten lähentämisestä (EYVL 196, 16.8.1967, s. 1). Direktiivi kumotaan viimeistään 1. kesäkuuta 2015 asetuksella (EY) N:o 1272/2008.

¹⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1272/2008, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, aineiden ja seosten luokitukselta, merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY muuttamisesta ja kumoamisesta ja asetuksen (EY) N:o 1907/2006 muuttamisesta (EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1).

5.2.6 Arviointiperusteet/-menettelyt

Viidessä tapaustutkimukseen perustuvassa järjestelmässä käytetään vaatimustenmukaisuuden arvioinnissa erilaisia lähestymistapoja, joissa otetaan huomioon järjestelmien erilaiset tavoitteet ja tehtävät. Yleisesti ottaen mahdolliset lähestymistavat perusteiden arvioimiseksi sertifiointi- ja merkintäjärjestelmien avulla käsittävät seuraavat osatekijät:

- valmistajan toimittama täydellinen tai osittainen vaatimustenmukaisuusilmoitus
- valmistajan toimittamien asiakirjojen tarkastelu, mukaan lukien järjestelmän organisoinnista vastaavan tahon hakemuslomakkeet ja käyttöturvallisuustiedotteet; tämä saattaa edellyttää, että valmistajalta pyydetään lisätietoa ja että tämä testaa tuotteitaan
- riippumattoman elimen suorittamat testit.

Joissakin järjestelmissä luotetaan valmistajan vaatimustenmukaisuusilmoitukseen, toisissa taas edellytetään niiden tuotteiden testaamista, joille sertifiointia haetaan. Joidenkin järjestelmien hyväksyntämenettelyyn kuuluu lisäksi tuotantopaikalla tehtävä tarkastus. Yleisesti on selvää, että osassa järjestelmistä käytetään vain yhtä edellä mainituista lähestymistavoista ja että monissa järjestelmissä turvaudutaan eri arviointimenetelmien ja -menettelyjen yhdistelmään (esimerkiksi ensimmäisessä vaiheessa arviointiin saattaa kuulua valmistajan toimittamien asiakirjojen tarkastelu ja sen jälkeen riippumaton testaus, jossa selvitetään tiettyjen arviointiperusteiden noudattaminen).

5.2.7 Vaatimustenmukaisuuden ilmoittaminen

Ilmoittaminen tapahtuu pääasiassa kahdella tavalla. Ensimmäinen niistä (käytetään 75 prosentissa järjestelmistä) on tuotteeseen, pakkaukseen, mukana oleviin asiakirjoihin tai markkinointiaineistoon kiinnitettävä tunnus tai merkintä. Toiseksi 64 prosentissa järjestelmistä julkaistaan verkossa sertifioidujen tuotteiden luettelo.

5.2.8 Järjestelmien soveltamisalan laajuus

Eri järjestelmiä on sovellettu eriasteisesti. BASTA-järjestelmän (perustuu sisältöön) piiriin kuuluu nykyään noin 80 000 tuotetta, kun taas toisia järjestelmiä on sovellettu vain muutamaan rakennustuotteisiin. Tämä saattaa johtua suurelta osin tuotteiden rekisteröintiä koskevista erilaisista lähestymistavoista ja järjestelmän toiminta-ajasta (esimerkiksi BASTA-järjestelmässä luotetaan valmistajan vaatimustenmukaisuusilmoitukseen, ja se on ollut toiminnassa vuodesta 2007).

5.2.9 Kansallinen ja EU:n lainsäädäntö

Tutkimuksessa on mainittu vain muutamia esimerkkejä kansallisesta lainsäädännöstä, jossa käsitellään pääasiassa rakennustuotteiden sisältämiä mahdollisesti vaarallisia aineita. Jos tällaista lainsäädäntöä on annettu, siinä sovelletaan yhdistettyä lähestymistapaa: joillekin aineille tai aineiden ryhmille määrätään päästörajoituksia, kun taas toisille määrätään rajoituksia vain silloin, jos aineen pitoisuus tuotteessa ylittää tietyn enimmäisarvon. Ehkä huomattavin lähestymistapa oli sellaisia rakennustuotteita koskeva merkintävaatimus, jotka ovat samanaikaisesti CLP-asetuksen¹⁸ nojalla aineita ja seoksia.

Lainsäädännön soveltamisalaan kuuluvista tuotteista voidaan todeta, että osassa säädöksistä keskitytään yksittäisiin rakennustuotteisiin, kun taas muita säädöksiä sovelletaan laajempaan rakennustuotevalikoimaan.

Säännellyt aineet määritetään lainsäädännössä joko viittaamalla aineiden ryhmiin tai nimeämällä yksittäisiä aineita. Lainsäädännön edellyttämät toimenpiteet voivat myös

vaihdella: joissakin säädöksissä rajoitetaan tiettyjä aineita, kun taas toisissa edellytetään rajoitettujen aineiden ilmoittamista.

5.2.10 Sisältöön perustuva lähestymistapa – keskustelu

Lainsäädännön lisäksi tutkimuksessa määritettiin 30 sertifiointi- ja merkintäjärjestelmää, jotka koskevat rakennustuotteita ja joissa on muun muassa sisältöön perustuvia arviointiperusteita. Näistä järjestelmistä vain yhdessä asetetaan kaikille tuote-/aineyhdistelmille pelkästään sisältöä koskevia vaatimuksia (BASTA), sillä päästöttestaukset ovat todennäköisesti monimutkaisia, kalliita ja edellyttävät ulkopuolisten asiantuntijoiden käyttöä.

Tuotteiden aiheuttamien päästöjen arviointia pidetään melko yleisesti tärkeänä, ja osa kuulluista sidosryhmistä oli pannut merkille, että jopa uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen liittyvissä testeissä varsinaiset liuotustestit voivat olla luotettavampia kuin kerätty sisältöön perustuva tieto.

Tuotteiden sisältämiä aineita koskeva tieto on kuitenkin tärkeä osa kansallisen ja EU:n lainsäädännön täytäntöönpanoa erityisesti silloin, kun kyse on kielloista ja erityistä huolta aiheuttavien aineiden käytöstä. Vaikka rakennustuoteasetuksella tuetaan merkittävästi ihmisten terveyden ja ympäristön suojelun korkeaa tasoa, säädöksen suppea soveltamisala estää sen käytön työkaluna, jolla edistetään rakennustuotteiden sisältämiä aineita koskevan tiedon systemaattista tarjontaa. Tämän tiedon avulla voitaisiin kuitenkin edistää edelleen esimerkiksi kuluttajien tietoisten valintojen kautta ympäristöystävällisten rakennustuotteiden kehittämistä ja käyttöä tai muun muassa kierrättämisen ja uusiokäytön kautta toteutuvaa resurssien kestävästä käytöstä. Tutkimuksessa ei pyritty kehittämään omaa järjestelmää tai arvioimaan, mitä kustannuksia ja etuja aiheutuisi siitä, jos nykyisiä velvoitteita laajennettaisiin yhdessä tällaisessa järjestelmässä.

5.2.11. Valmistajiin ja erityisesti pienyrityksiin kohdistuvat vaikutukset

Rakennustuotteiden valmistajille suunnatussa verkkokyselyssä ja tutkimustuloksista käydyssä keskustelussa kävi ilmi, että valmistajien mielestä vaarallisia aineita koskevien tiedotusvelvoitteiden laajentaminen toimitusketjun loppupäähän aiheuttaisi perusteettoman rasitteen erityisesti pk-yrityksille.

6. Päätelmät

Nykyiset rakennustuotteita koskevat yhdenmukaistetut tekniset eritelmät kattavat kaikki tuotteiden suoritusosaa koskevat näkökohdat, jotka liittyvät vaarallisista aineista annettuihin voimassa oleviin kansallisiin ja EU:n säädöksiin.

Toimeksiannon M/366 nojalla aloitetut standardointitoimet eurooppalaisten arviointimenetelmien kehittämiseksi kattavat myös sisältöä koskevat kansalliset ja EU:n säännökset. Standardointielinten (CEN) odotetaan pian ottavan käyttöön nämä arviointimenetelmät yhdenmukaistetuissa eurooppalaisissa standardeissa, ja eurooppalaisen teknisen hyväksynnän yhteiselimen (European Organisation for Technical Approvals, EOTA) toimielimet aikovat myös käyttää niitä eurooppalaisissa arviointiasiakirjoissa.

Valmistajalla on näin ollen mahdollisuus ilmoittaa suoritusosailmoituksessa tuotteen vaaditun suoritusosan osalta tarvittaessa myös vaarallisten aineiden sisältö. Näin varmistetaan, että kyseiset tiedot ovat kaikkien tuotteen jatkokäyttäjien saatavilla. Rakennustuoteasetuksessa veloitetaan valmistaja toimittamaan yhdessä

suoritustasoilmoituksen kanssa REACH-asetuksen 31 artiklassa (käyttöturvallisuustiedote tuotteista, jotka ovat itsessään vaarallisia¹⁹ aineita tai seoksia) tai 33 artiklassa (turvallisen käytön mahdollistamiseksi riittävät tiedot, joihin sisältyy vähintään aineen nimi, jos tuote sisältää erityistä huolta aiheuttavaa ainetta yli 0,1 painoprosentin pitoisuutena) vaaditut tiedot.

Rakennustuoteasetuksen 6 artiklan 5 kohdan mukaan nämä tiedot on annettava yhdessä suoritustasoilmoituksen kanssa. Kyseiset tiedot (vaarallisia aineita koskevat käyttöturvallisuustiedotteet tai rakennustuotteen sisältämiä vaarallisia aineita koskevat tiedot) seuraavat siten rakennustuotteen mukana toimitusketjun kaikissa vaiheissa loppukäyttäjälle saakka (urakoitsijat, työntekijät ja kuluttajat).

REACH-asetukseen liittyvissä tiedoissa, jotka valmistajan on mahdollisesti toimitettava eteenpäin, otetaan huomioon käyttäjien, työntekijöiden ja kuluttajien suojeleminen. REACH-asetuksen soveltamisalan laajentaminen tulevaisuudessa uusiin aineisiin vaikuttaa automaattisesti myös rakennustuotevalmistajien velvoitteeseen jakaa asiaan liittyvää tietoa ja pysytellä siten mukana tieteen kehityksessä.

Vastaavasti toimeksiantoa M/366 ja rakennustuotteen suoritustason ilmoittamiseen käytettäviä standardeja voidaan kehittää edelleen, mikäli alan kehitys kansallisella ja EU:n tasolla sitä vaatii.

Kun otetaan huomioon, että annettavat tiedot rajoittuvat REACH-asetuksen 31 ja 33 artiklassa vaadittuihin tietoihin ja että missään kansallisessa tai EU:n säädöksessä ei täsmällisesti edellytetä suoritustasoilmoituksen mukaisia lisätietoja, rakennustuoteasetuksen velvoitteissa ei tällä hetkellä vaadita antamaan tietoja käyttäjille rakennustuotteiden sisältämien vaarallisten aineiden sisällöstä, sillä käyttöturvallisuustiedote on toimitettava suoritustasoilmoituksen yhteydessä vain silloin, kun REACH-asetuksessa sitä edellytetään.

Kun suoritustasoilmoitus esitetään rakennustuoteasetuksen 6 artiklan 5 kohdan mukaisesti yhdessä REACH-asetuksessa vaadittujen tietojen kanssa, voidaan sen avulla ja esimerkiksi tietojen käyttäjä- ja kuluttajavalintojen kautta saavuttaa tavoitteita, jotka koskevat ihmisten terveyden ja ympäristön korkeatasoista suojeleminen tai muun muassa kierrättämisen ja uusiokäytön kautta toteutuvaa resurssien kestävästä käytöstä.

Riippumattomassa tutkimuksessa, jossa selvitettiin rakennustuotteiden sisältämiä aineita koskevien tietojen erityistarvetta, määritettiin useita järjestelmiä ja säädöksiä, joissa käytetään tuotteiden sisältämiä aineita koskevia tietoja. Useimmissa näistä järjestelmistä sovelletaan yhdistettyä sisältöön ja päästöihin perustuvaa lähestymistapaa, jossa painotetaan erityisesti rakennustuotteiden päästöjä. Tutkimus toteutettiin ainoastaan kyselytutkimuksena ja olennaisten järjestelmien selvityksenä, joten siinä ei määritetty ja arvioitu yksittäisiä järjestelmiä tai järjestelmien määräyksiä, jotka voisivat soveltua 6 artiklan 5 kohdan mukaisen nykyisen velvoitteen laajentamiseen. Arvioiduista järjestelmistä ei ole saatavilla yksityiskohtaisia tietoja, minkä vuoksi on mahdotonta tehdä tarkempia päätelmiä tuotteiden sisältämistä (muista kuin erityistä huolta aiheuttavista) aineista.

Toisaalta tutkimukseen osallistuneet rakennustuotteiden valmistajat, etenkin pk-yritykset, pitävät nykyisen tiedotusvelvollisuuden laajentamista merkittävänä ja perusteettomana rasitteena.

---

¹⁹ Lisätietoa REACH-asetuksen 31 artiklan soveltamisalasta on edellä 3 luvussa.

Euroopan komissio katsoo, että rakennustuotteiden sisältämiä vaarallisia aineita koskevien tietojen erityistarve on rakennustuotteiden sisämarkkinoiden vakiinnuttamiseksi asetuksen (EU) N:o 305/2011 soveltamisen puitteissa otettu riittäväällä tavalla huomioon rakennustuoteasetuksen nykyisissä säännöksissä, erityisesti sen 4 artiklassa luettuna yhdessä 6 artiklan 5 kohdan kanssa. Edelleen olisi kuitenkin selvitettävä, onko tarvetta tarjota lisävaihtoehtoja loppukuluttajien tiedottamiseen rakennustuotteiden sisältämistä aineista, jotta varmistetaan rakennustuotteita käyttävien työntekijöiden ja rakennuskohteen käyttäjien terveyden ja turvallisuuden suojelun korkea taso myös osien tai materiaalien kierrätystä ja/tai uusiokäyttöä koskevien vaatimusten suhteen. Tätä tarvetta olisi tarvittaessa käsiteltävä EU:n lainsäädännön keskeisten välineiden avulla.

On korostettava, että edellä esitetyt asetuksen (EU) N:o 305/2011 täytäntöönpanoa koskevat päätelmät eivät rajoita komission mahdollisuutta tehdä tarvittaessa lainsäädäntöaloitteita ottaen huomioon EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen säännökset, lukuun ottamatta 114 artiklaa.